

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ALANINDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERE YÖNELİK BİR İÇERİK ANALİZİ¹**Adnan KÜÇÜKOĞLU**

Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, adnank@atauni.edu.tr

Ceyhan OZAN

Arş. Gör. Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, ozanceyhun@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2008-2012 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenerek lisansüstündeki araştırma eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda, tezler yayınlandığı yıl, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri ve konu alanları açısından değerlendirilmiştir. Tezler betimsel yaklaşım çerçevesinde doküman incelemesi yapılarak incelenmiş ve her bir tez “Tez Sınıflama Formu” kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmada YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan ve tam metin olarak ulaşılabilen sınıf öğretmenliği bilim ya da ana bilim dalındaki tezler çalışma kapsamına alınmış olup, çalışma 2008-2012 yılları ile sınırlandırılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tezlerin çoğunluğunun nicel çalışmalar olduğu, betimsel tarama türünde olduğu, tezlerde çoğunlukla anket ya da likert tipi ölçeklerin kullanıldığı, öğretmenler ve ilköğretim 1-5 öğrencileriyle çalışıldığı ve t-testi ve varyans analizi istatistiklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca incelenen tezlerin sırasıyla en çok eğitim programları ve öğretim, Türkçe eğitimi ve hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi alanlarında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmenliği, araştırma eğilimleri, lisansüstü tezler, içerik analizi.

A CONTENT ANALYSIS ABOUT MASTER THESES AND DISSERTATIONS IN CLASSROOM TEACHER EDUCATION**ABSTRACT**

The purpose of this study is to find out research trends in the field of “Classroom Teacher Education”(CTE) in Turkey by exploring the master theses and dissertations that were published between 2008 and 2012. For the purpose, articles were evaluated in terms of their publishing dates, methods, data collection procedures, sample characteristics, data analysis techniques and subject areas. The articles were explored by investigating the documents within the framework of descriptive approach and research trends in the field of CTE were attempted to be described. In the study, 31 universities that are published in the field of CTE, which are all included in the YOK National Theses Database, were covered in the study. According to results it was determined that the majority of the theses and dissertations used quantitative research method, descriptive studies, used questionnaires and likert type scale, studied with primary school students and used t-test and variance analysis.

Key Words: Classroom teacher education, research trends, master theses and dissertations, content analysis.

¹ Bu çalışma 23-25 Mayıs 2013 tarihinde Kuşadası’nda düzenlenen 12. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri özet kitapçığında basılmıştır.

GİRİŞ

Bireylere lisansüstü eğitim ile ve özellikle doktora programlarıyla bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bakış açısı ile irdeleyerek yorumlama ve yeni sentezlere ulaşma yeteneği kazandırılmaktadır (Tuzcu, 2003). Lisansüstü eğitimin bir sonucu olarak bilim insanında bulunması gereken özellikler; bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği, öğrenme yetkinliği, iletişim ve sosyal yetkinlik, alana özgü ve mesleki yetkinlik “kişisel ve mesleki yeterlikler” arasındadır (Aslan, 2010).

Çağdaş üniversitenin önemli bir işlevi olan lisansüstü eğitimin, özellikle ülke sorunlarına yönelik araştırma yapma ve ülke kalkınması için gerekli olan yüksek nitelikli insan gücü yetiştirme gibi önemli görevleri vardır (Karakütük, 2002). Bu durumun temel sebeplerinde en belirginini olarak görebilecek etken günümüzde her bilim dalında oldukça hızlı değişmelerin olduğuna tanık olunmasıdır. Özellikle bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler baş döndürücü bir hıza ulaşmış bulunmaktadır. Bazı alanlarda var olan bilgiler üç beş yıl içerisinde değişmektedir. Bu dört yıllık bir okulun birinci sınıfında öğrenilenlerin öğrenciler mezun olana kadar değişmesi demektir (Açıkgöz, 2002).

Akademik disiplinlerin gelişimi, sahip oldukları alanyazın ile yakından ilişkilidir. Son yıllarda bütün akademik alanlara ilişkin olarak alanyazın incelemelerinin arttığı görülmektedir. Literatür incelemelerinde bir alana ait gelişmeleri ortaya koymada kesitsel çalışmaların yapılması yaygındır. Belirli dönemlerde Türk eğitim alanyazınının genel bir değerlendirmesinin yapılması o döneme ilişkin ortaya konan araştırmaların niteliğine dair bilgi vermekle kalmaz, aynı zamanda daha sonraki araştırmalara da ışık tutar (Erdem, 2011). Lee, Wu ve Tsai (2009) araştırmacılar için, alanlarındaki güncel durum ve araştırma eğilimleri hakkındaki bilgilerin kariyerlerinde ve akademik yayınlarında yardımcı olacağını belirtmişlerdir. Keselman vd. (1998) ile Chang, Chang ve Tseng (2010) araştırma eğilimlerini belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmaların alandaki gelecek çalışmaların bir rehberi niteliğinde olabileceğini belirtmişlerdir. Falkingham ve Reeves (1998) da okuyuculara yardımcı olmak için belirli alanlarda yayınlanan çalışmaların içerik analizi ile incelenmesini önermektedir. Bu anlamda bu çalışmanın da sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü tezlerdeki araştırma eğilimlerini belirleyerek alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Türkiye’de bilimsel araştırma eğilimlerini belirlemeye yönelik farklı disiplinlerde pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan Alper ve Gülbahar (2009), Apaydın (2009), Arık ve Türkmen (2009), Aydın, Erdağ ve Sarier (2010), Aypay vd. (2010), Baki, Güven, Karataş, Akkan ve Çakıroğlu (2011), Bacanak, Değirmenci, Karamustafaoğlu ve Karamustafaoğlu (2011), Balcı ve Apaydın (2009), Bozkaya, Erdem-Aydın ve Genç-Kumtepe (2012), Çiltaş, Güler ve Sözbilir (2012), Erdem (2011), Erdogan, Marcinkowski ve Ok (2009), Gökteş vd. (2012a), Gökteş vd. (2012b), Gülbahar ve Alper (2009), İncekara (2009), Karadağ (2009a), Ozan ve Köse (2012), Seçer, Ay, Ozan ve Yılmaz (2012), Sert, Kurtoğlu, Akıncı ve Seferoğlu (2012), Sözbilir ve Kutu (2008), Ulutaş ve Ubuz (2008), Uzunboylu ve Özçınar (2009), Yılmaz ve Altınkurt (2012), Yücedağ ve Erdoğan (2011) tarafından yapılan çalışmalar çeşitli disiplinlerdeki makalelerin incelenmesine yöneliktir. Altın (2004), Altınkurt (2007), Aydın ve Uysal (2011),

Bıkmaz, Aksoy, Tatar, Atak-Altinyüzük (2010), Can-Yaşar ve Aral (2011), Çalık, Ünal, Coştu, ve Karataş (2008), Elbir ve Bağcı (2012), Erdoğan ve Çağiltay (2009), Fazlıoğulları ve Kurul (2012), İnceoğlu (2009), Kartal, Demir, Öztürk ve Yalvaç (2009), Oruç ve Ulusoy (2008), Saracaloğlu ve Dursun (2010), Şimşek, Özdamar, Becit, Kılıçer, Akbulut ve Yıldırım (2008), Tarman, Acun ve Yüksel (2010), Tarman, Güven ve Aktaşlı (2011), Tavşancıl, Gözen-Çıtak ve Kezer (2011), Tavşancıl vd. (2010), Topsakal, Çalık ve Çavuş (2012) tarafından yapılan çalışmalar ise çeşitli disiplinlerdeki lisansüstü tezlerin incelenmesine yöneliktir. Sınıf öğretmenliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesine yönelik çalışma sayısı ise oldukça azdır.

Karadağ (2009b) sınıf öğretmenliği alanında yapılmış 224 yüksek lisans ve 36 doktora tezini tematik açıdan incelediği çalışmada toplam 163 temanın çalışıldığını belirlemiştir. Bu temalar içerisinde en çok başarı, sosyal bilgiler öğretimi, matematik öğretimi, öğretim yöntemleri ve tutum temalarının çalışıldığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca tezlerin en çok eğitim programları ve öğretim, Türkçe eğitimi, matematik eğitimi, sosyal bilgiler eğitimi ve fen eğitimi temel alanlarına yönelik olduğunu belirlemiştir.

Baba, Öksüz, Güven ve Çevik (2011) 2005- 2010 yılları arasında sınıf öğretmenliği anabilim dalında hazırlanan 383 yüksek lisans ve 61 doktora tezini inceledikleri çalışmalarında, sınıf öğretmenliği alanında yapılan gerek yüksek lisans gerekse doktora düzeyinde en çok Türkçe-İlkokuma yazma öğretimi alanında hazırlandığını, sanat eğitimi ve beden eğitimi gibi alanlarda ise az sayıda çalışmaya rastlandığını belirlemiştir. Bunun yanı sıra sınıf öğretmenliğinde lisansüstü eğitimin niteliğini sorgulayıp geliştirmeye yönelik çalışmalara rastlanmadığını, temalar açısından incelendiğinde de 202 farklı temanın çalışıldığı ve bu temalardan başarı, tutum ve program değerlendirmenin en çok çalışılan temalar olduğunu belirlemiştir. Yöntem açısından ise araştırma modeli olarak tarama modelinin, araştırma türü olarak da nicel araştırmanın tercih edildiği sonucuna ulaşmışlardır.

Küçüköğlü, Taşgın, Ozan ve Kaya (2011) da sınıf öğretmenliği alanında yapılmış 142 yüksek lisans ve 56 doktora tezini inceledikleri çalışmalarında toplam 93 farklı temanın çalışıldığını belirlemiştir. Bu temalar içerisinde yüksek lisans tezlerinde en çok ders kitabı incelemesi, program değerlendirme, okuma becerileri, meslek ve mesleki karar, sınıf atmosferi ve sınıf disiplini temalarının; doktora tezlerinde ise en çok ilkökuma ve yazma, işbirlikli öğrenme, okuma becerileri, yazma becerileri ve fen ve teknoloji okuryazarlığı temalarının çalışıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Yüksek lisans tezlerinin en çok Türkçe eğitimi ve hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi alanlarına; doktora tezlerinin ise Türkçe eğitimi ve matematik eğitimi alanlarına yönelik olduğu da belirlenmiştir. Sanat eğitimi ve beden ve oyun eğitimi alanlarında ise çok az sayıda tez olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada ayrıca, yüksek lisans tezlerinde en çok öğretmenlerin, doktora tezlerinde ise ilköğretim 1-5. sınıf öğrencilerinin örnekleme oluşturduğu belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü araştırma eğilimlerinin belirlenmesi, alanın genel karakterini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Sınıf öğretmenliği alanındaki son yıllara ait yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenerek baskın olan konu alanları, yöntemler veya örneklem özelliklerinin belirlenmesi, alanda lisansüstü eğitim gören öğrencilere yön verebilir. Özellikle, lisansüstü eğitimde araştırma konusuna karar

vermekte zorlanan öğrencilerin alanda sık veya az çalışılmış konu alanlarını görmelerine imkân sağlayarak rehber niteliğinde olabilir.

Bu anlamda, çalışmanın amacı Türkiye`de 2008-2012 yılları arasında “Sınıf Öğretmenliği” alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenerek lisansüstündeki araştırma eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda, tezler yayınlandığı yıl, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri ve konu alanları açısından değerlendirilmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Betimsel yaklaşım çerçevesinde doküman incelemesi yapılarak tezler incelenmiş ve sınıf öğretmenliği alanında lisansüstündeki araştırma eğilimleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Veri Kaynakları

Çalışmada YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan ve tam metin olarak ulaşılabilen sınıf öğretmenliği bilim ya da ana bilim dalındaki tezler çalışma kapsamına alınmış olup, çalışma 2008-2012 yılları ile sınırlandırılmıştır. Çalışma, sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü eğitimdeki güncel araştırma eğilimlerini belirlemeyi amaçladığından son beş yıla ait tezler incelenmiştir. Bu kapsamda 31 farklı üniversitede yapılmış olan 408`i yüksek lisans ve 55 doktora olmak üzere toplam 463 tez incelenmiştir. Üniversite ve tez sayılarına ilişkin bilgiler Ek 1`de gösterilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamına alınan her bir tez “Tez Sınıflama Formu” kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. “Tez Sınıflama Formu” Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen “Makale Sınıflama Formu”ndan yararlanılarak oluşturulmuştur. Form, eğitim bilimleri alanında öğretim üyesi olan üç kişi tarafından incelenerek formun kapsam geçerliği sağlanmıştır. Form, temel olarak beş bölümden oluşmaktadır: Tezin künyesi, araştırma deseni/yöntemi, veri toplama araçları, örneklem ve veri analiz yöntemleri. Veri toplama aracı Ek 2`de sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Her bir tez “Tez Sınıflama Formu” kullanılarak incelenmiş ve ardından SPSS programına kaydedilmiştir. Veri analizlerinin güvenilirliğini sağlamak adına rastgele seçilen 46 tez her iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve analizler arasında karşılaştırma yapılmıştır. Karşılaştırmalar sonucunda analizlerin birbirine çok yakın olduğu belirlenmiş, kategori ve alt kategorilerin oluşturulmasında fikir birliğine varılmıştır. Bu aşamadan sonra diğer tezlerin

incelemesi ikinci araştırmacı tarafından yapılmış, analizlerde tereddüte düşüldüğü durumlarda daha fazla deneyime ve bilgi birikimine sahip olan birinci yazarın görüşlerine başvurulmuştur. Analiz sonuçları frekans ve yüzde değerleri ile ifade edilmiştir.

BULGULAR ve TARTIŞMA

2008-2012 yılları arasında Sınıf öğretmenliği alanında yapılmış tezlerin incelenerek alandaki lisansüstü eğitime yönelik araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla toplam 407 yüksek lisans ve doktora tezi içerik analizine tabi tutulmuştur. Yıllara göre yapılan tez sayılarına ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 1`de verilmiştir.

Tablo 1: Yıllara Göre Yapılan Tez Sayıları

Kategori	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
2008	96	23.5	16	29.1	112	24.2
2009	106	26.0	8	14.5	114	24.6
2010	103	25.2	23	41.8	126	27.2
2011	64	15.7	5	9.1	69	14.9
2012	39	9.6	3	5.5	42	9.1
Toplam	408	100	55	100	463	100

İncelenen tezlerin 112'si (% 24.2) 2008 yılında, 114'ü (% 24.6) 2009 yılında, 126'sı (% 27.2) 2010 yılında, 69'u (% 14.9) 2011 yılında ve 42'si (9.1) ise 2012 yılında yapılmıştır. Tezlerin yöntemine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 2`de verilmiştir.

Tablo 2: Yöntemine/Desenine Göre Yapılan Tez Sayıları

Yöntemi	Deseni	Yüksek lisans		Doktora		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	
NİCEL	Deneyisel	Gerçek deneysel	3	0.7	0	0	3	0.6
		Yarı deneysel	62	15.2	7	12.7	69	14.9
		Zayıf deneysel	2	0.5	0	0	2	0.4
		Ara toplam	67	16.4	7	12.7	74	16
	Deneyisel Olmayan	Betimsel tarama	149	36.5	9	16.4	158	34.1
		İlişkisel tarama	58	14.2	3	5.5	61	13.2
		Nedensel	1	0.2	2	3.6	3	0.6
		karşılaştırmalı	0	0	0	0	0	0
		Meta analiz	0	0	0	0	0	0
		Ara toplam	208	51	14	25.5	222	48

NİTEL	Etkileşimli	Kültür analizi	0	0	0	0	0	0
		Olgubilim	3	0.7	0	0	3	0.6
		Kuram oluşturma	2	0.5	0	0	2	0.4
		Durum çalışması	9	2.2	5	9.1	14	3
		Eleştirel çalışma	0	0	0	0	0	0
		Eylem araştırması	3	0.7	9	16.4	12	2.6
		Belirtilmemiş	38	9.3	4	7.3	42	9.1
	Ara toplam	55	13.5	18	32.7	73	15.8	
	Etkileşimsiz	Kavram analizi	0	0	0	0	0	0
		Tarihsel analiz	7	1.7	0	0	7	1.5
Doküman incelemesi		23	5.6	0	0	23	5	
Belirtilmemiş		2	0.5	1	1.8	3	0.6	
Ara toplam		32	7.8	1	1.8	33	7.1	
KARMA	Karma	Türü belirtilmemiş	3	0.7	0	0	3	0.6
		Açıklayıcı	15	3.7	4	7.3	19	4.1
		Keşfedici	3	0.7	0	0	3	0.6
		Çeşitleme	25	6.1	13	23.6	38	8.2
		Ara toplam	43	10.5	17	30.9	60	13
Toplam		408	100	55	100	463	100	

Tezlerin 296'sı (% 64) nicel, 110'u (% 22.9) nitel ve 60'ı (% 13) da karma yönetime sahiptir. Deneysel desende olan nicel tezlerin 69'u (% 14.9) yarı deneyseldir. Deneysel olmayan nicel tezlerin 158'i (% 34.1) ise betimsel taramadır. Etkileşimli desendeki nitel tezlerin 14'ü (% 3) de durum çalışması ve 12'si (% 2.6) de eylem araştırmasıdır. Etkileşimli nitel tezlerin 42'sinde (% 9.1) desen belirtilmemiştir. Etkileşimli olmayan desendeki nitel tezlerin ise 23'ü (% 5) doküman incelemesi türündedir. Karma desendeki çalışmaların 38'i de (% 8.2) çeşitleme türündedir. Kültür analizi, eleştirel çalışma ya da kavram analizi türünde herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Alandaki tezlerin yarısına yakını deneysel olmayan nicel türdedir. Bu durum sınıf öğretmenliği alanındaki tezlerin daha çok var olan durumu ortaya çıkarmaya yönelik olduğunu göstermektedir. Olayları derinlemesine inceleme olanağı veren nitel çalışmaların, neden sonuç ilişkisine dayalı deneysel çalışmaların ve hem nicel hem de nitel yöntemlerin bir arada kullanılarak her iki yöntemin sınırlılıklarını azaltan karma yöntemin yeterince işe koşulmadığı söylenebilir.

Yüksek lisans tezlerinin % 67.4'ü nicel, % 21.3'ü nitel ve % 10.5'i ise karma yönetime sahiptir. Doktora tezlerinin ise 38.2'si nicel, % 34.5'i nitel ve % 30.9'u ise karma yöntemli çalışmalardır. Yüksek lisans tezlerinde nicel çalışmaların ağırlıkta olduğu, doktora tezlerinde ise yöntemler arasında dengeli bir dağılım olduğu

görülmektedir. Tezlerin veri toplama teknikleri ve araçlarına ilişkin frekans değerleri Tablo 3`te verilmiştir. Bir tezde birden fazla veri toplama tekniği ya da aracı kullanılabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 3: Veri Toplama Teknikleri ve Araçlarına Göre Yapılan Tez Sayıları

Kategori	Alt kategori	f	Kategori	Alt kategori	f
Gözlem	Katılımcı	7	Anket/Ölçek	Açık uçlu	28
	Katılımcı olmayan	28		Likert tipi	281
	Belirtilmemiş	1		Diğer	35
	Toplam	36		Toplam	312
Görüşme Formu	Yapılandırılmış	9	Dokümanlar		52
	Yarı yapılandırılmış	106			
	Yapılandırılmamış	6			
	Odak grup	6			
	Toplam	121			
Başarı testi	Açık uçlu	19	Tamamlayıcı (Alternatif) değerlendirme		22
	Çoktan seçmeli	88			
	Diğer	15			
	Toplam	107			
Yetenek/Kişilik testi	Açık uçlu	0	Diğer		25
	Çoktan seçmeli	0			
	Diğer	4			
	Toplam	4			

Tablo 3`e göre tezlerde en çok anket/ölçek (f= 312), görüşme formu (f= 121) ve başarı testi (f= 107) kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan anket/ölçeklerin büyük çoğunluğu (f= 281) likert tipindedir. Görüşmelerin büyük çoğunluğu (f= 106) yarı yapılandırılmış formlarla yapılmıştır. Başarı testlerinin büyük çoğunluğu (f= 88) çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Gözlemlerin çoğunluğu (f= 28) ise katılımcı olmayan gözlem türündedir. Tezlerin yarısına yakınının deneysel olmayan nicel çalışmalar olması nedeniyle anket veya ölçeklerin en çok kullanılan araçlar olması beklenen bir sonuç olarak yorumlanabilir. Tezlerin örneklem gruplarına ilişkin frekans değerleri Tablo 4`te verilmiştir. Bir tezde birden fazla örneklem grubu yer alabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 4: Örneklem Gruplarına Göre Yapılan Tez Sayıları

Örneklem grubu	Yüksek lisans	Doktora	Toplam
	f	f	f
Okul öncesi öğrencileri	3	0	3
İlköğretim (1-5) öğrencileri	152	40	192
İlköğretim (6-8) öğrencileri	24	2	26
Ortaöğretim öğrencileri	1	0	1
Lisans öğrencileri	40	6	46
Lisansüstü öğrenciler	2	0	2
Öğretmenler	172	19	191
Yöneticiler	15	0	15
Veliler	21	4	25
Öğretim elemanları	4	0	4
Müfettişler	2	0	2
Diğer (Toplumun çeşitli kesimleri)	2	1	3
Toplam	438	72	510

Örneklem grupları incelendiğinde tezlerde en çok ilköğretim 1-5 öğrencileri (f= 192) ve öğretmenler (f= 191) ile çalışıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinde en çok öğretmenlerle (f= 172) çalışılırken doktora tezlerinde ise ilköğretim 1-5 öğrencileri (f= 40) ile çalışılmıştır. Tezlerin örneklem büyüklüklerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Örneklem Büyüklüklerine Göre Yapılan Tez Sayıları

Örneklem büyüklüğü	f	%
1-10 arası	12	2.8
11-30 arası	37	8.7
31-100 arası	112	26.3
101-300 arası	115	27.0
301-1000 arası	125	29.3
1000'den fazla	25	5.9
Toplam	426	100

Tezlerin % 29.3'ü 301 ile 1000 arasında, % 27'si 101 ile 300 arasında örneklem büyüklüğüne sahiptir. Tezlerin çoğunluğunun nicel olması nedeniyle genellikle 100'ün üzerinde örneklemle çalışıldığı görülmektedir. Bu durumun olumlu olduğu söylenebilir. Tezlerin veri analiz tekniklerine ilişkin frekans değerleri Tablo 6'da verilmiştir. Bir tezde birden fazla veri analiz tekniği kullanılabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 6: Veri Analiz Tekniklerine Göre Yapılan Tez Sayıları

Kategori	Alt kategori	f
Betimsel	Frekans/yüzde	211
	Ortalama/Standart sapma	297
	Grafikle gösterim	45
	Toplam	342
Kestirimsel	Korelasyon analizi	80
	t-testi	239
	ANOVA (Varyans analizi)	190
	ANCOVA (Kovaryans analizi)	17
	MANOVA (Çok değişkenli varyans analizi)	4
	MANCOVA (Çok değişkenli kovaryans analizi)	3
	Faktör analizi	80
	Regresyon analizi	19
	Path analizi	2
	Non-parametrik testler	81
	Yapısal eşitlik modeli	3
	Toplam	330
Nitel	İçerik analizi	61
	Betimsel analiz	80
	Diğer (Rasch analizi, Bağlantı analizi)	12
	Toplam	151

Veri analiz teknikleri incelendiğinde ise tezlerin 342`ında betimsel, 330`unda kestirimsel ve 151`inde de nitel analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Betimsel analiz yapılan tezlerin 211`inde frekans/yüzde değerleri, 297`sında ortalama/standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca, 45 tezde ise grafikte gösterim yapılmıştır. Kestirimsel analizlerin yapıldığı tezlerde en çok t-testi (f= 239), ANOVA (f= 190), non-parametrik testler (f= 81), faktör analizi (f= 80) ve korelasyon analizi (f= 80) kullanılmıştır. Nitel analiz teknikleri incelendiğinde ise tezlerin 80`inde betimsel analiz, 61`inde içerik analizi ve 12`sinde de diğer nitel analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Tarama çalışmalarının yoğunlukta olduğu bir alanda ANCOVA, MANOVA ve MANCOVA gibi ileri istatistik teknikler olarak nitelendirilebilecek testlerin çok az kullanılması alandaki bir eksiklik olarak nitelendirilebilir. Makalelerin konu alanlarına ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 7`de verilmiştir.

Tablo 7: Konu Alanlarına Göre Yapılan Tez Sayıları

Konu alanı	f	%
Eğitim programları ve öğretim	82	17.7
Türkçe eğitimi	76	16.4
Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi	68	14.7
Matematik eğitimi	61	13.2
Eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi	52	11.2
Rehberlik ve psikolojik danışmanlık	47	10.2
Fen bilgisi eğitimi	44	9.5
Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi	9	1.9
Ölçme ve değerlendirme	7	1.5
Özel eğitim	7	1.5
Sanat eğitimi	7	1.5
Yabancı dil eğitimi	2	0.4
Beden eğitimi ve spor öğretimi	1	0.2
Toplam	463	100

Tablo 7'ye göre sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlerde en çok eğitim programları ve öğretim (% 17.7), Türkçe eğitimi (% 16.4) ve hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi (% 14.7) alanlarında çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretimi (% 0.2), yabancı dil eğitimi (% 0.4), sanat eğitimi (% 1.5), özel eğitim (% 1.5) ve ölçme ve değerlendirme (% 1.5) alanlarında ise çok az çalışmanın yer aldığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada, Türkiye`de 2008-2012 yılları arasında “Sınıf Öğretmenliği” alanında yapılmış tezlerin yayınlandığı yıl, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri, konu alanları açısından değerlendirilmesi ve sınıf öğretmenliği alanındaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İncelenen tezlerin büyük çoğunluğu 2008-2010 yılları arasında yapılmıştır. 2011-2012 yıllarına ait tez sayısının az olmasının nedeni tezlerin, yazarları tarafından YÖK tez veritabanından tam metin olarak erişimine izin verilmemesi ya da çeşitli nedenlerden dolayı güncel tezlerin veritabanına eklenmemiş olmasıdır.

Yüksek lisans tezlerinin çoğunluğunda (% 67.4) nicel yöntem kullanılmışken, doktora tezlerinde ise nicel (% 38.2), nitel (% 34.5) ve karma (% 30.9) yöntemler arasında dengeli bir dağılım söz konusudur. Tezler genel olarak incelendiğinde ise tezlerin çoğunluğunun nicel (% 64) çalışmalar olduğu belirlenmiştir. Buna göre, doktora tezlerinde olduğu gibi yüksek lisans tezlerinde de nicel çalışmaların oranının azalıp, nitel ve özellikle karma çalışmaların oranının artmasının sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezlerin niteliğinin de artması

anlamına geleceği söylenebilir. Erdem (2011) de çalışmasında Türkiye’de eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmaların büyük çoğunluğunun (% 82) nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapıldığını ortaya koymuştur. Chen ve Hirschheim (2004) de bilgi sistemleri alanında yapılan makaleleri inceledikleri çalışmalarında makalelerin % 60’ının nicel, % 30’unun nitel ve % 10’unun ise karma yöntemli olduğunu belirlemişlerdir. Hranstinski ve Keller (2007), Guo ve Sheffiled (2008), Arık ve Türkmen (2009), Balcı ve Apaydın (2009), Karadağ (2009) ile Fazlıoğulları ve Kurul (2012) da çalışmalarında, makalelerde çoğunlukla nicel araştırma yönteminin kullanıldığını belirlemişlerdir. Yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunda nicel yöntemin tercih edilmesi, karma yöntemlerin işe koşulmadığı ve dolayısıyla, makalelerin nicel ve nitel araştırma yöntemlerini tek başına kullanmanın getirdiği sınırlılıklardan kurtarılamadığını göstermektedir. Sözbilir ve Kutu (2008) da araştırmalarda çoklu yöntem ve veri toplama araçlarının kullanılmasıyla çalışmaların daha kaliteli olacağını, bunun da araştırma sonuçlarının geçerlik ve güvenilirliklerini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir.

Tezlerin desenleri incelendiğinde ise en çok (% 48) deneysel olmayan nicel desenlerin, en az (% 7.1) ise etkileşimli olmayan nitel desenlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Deneysel olan tezlerin büyük çoğunluğu (% 93.2) yarı deneyseldir. Deneysel olmayan makalelerin çoğunluğu (% 71.2) ise betimsel tarama türündedir. Baba ve diğerleri (2011) de sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında tezlerde araştırma modeli olarak çoğunlukla tarama modelinin, araştırma türü olarak da nicel araştırmanın tercih edildiği sonucuna ulaşmışlardır. Orlikowski ve Baroudi (1991), Farhoomand ve Drury (1999), Chen ve Hirschheim (2004), Erdogan, Marcinkowski ve Ok (2009) ile Fazlıoğulları ve Kurul (2012) da çalışmalarında makalelerin çoğunlukla tarama türünde olduğu sonucuna ulaşmışlar ve nicel çalışmaların popülerliğini koruduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaların büyük çoğunluğunda betimsel tarama modelinin tercih edilmesi var olan durumu ortaya koymanın ötesine gidilemediğinin bir göstergesi olabilir. Etkileşimli nitel desene sahip 67 tezin 14 tanesi durum çalışması iken 12 tanesi de eylem araştırmasıdır. Olgubilim ve kuram oluşturma gibi etkileşimli nitel çalışmaların sayısının çok az olduğu, kültür analizi ve eleştirel çalışma türlerinde ise herhangi bir çalışma yapılmadığı belirlenmiştir. Etkileşimli nitel çalışmaların 42 tanesinde ise nitel çalışmanın hangi türü olduğu belirtilmemiştir. Etkileşimli olmayan nitel çalışmaların ise 23 tanesi doküman incelemesi ve yedi tanesi de tarihsel analiz çalışmasıdır. Kavram analizi ya da eleştirel çalışmaya yönelik herhangi bir tez yapılmamıştır. Bu açıdan özellikle kavram analizi ve eleştirel çalışma türündeki tezlere ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Arık ve Türkmen (2009) de nitel araştırmaların daha fazla zaman alması nedeniyle daha az gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Karma desene sahip 60 makalenin de 38’i nicel ve nitel veri toplama araçlarının aynı anda kullanıldığı çeşitleme türündedir. Açıklayıcı ve özellikle keşfedici türde karma çalışmalara da ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Veri toplama araçlarına göre tezlerde en çok anket ya da ölçekler kullanılmıştır. Erdoğan, Marcinkowski ve Ok (2009) da çevre eğitimine yönelik yapılan makaleleri inceledikleri çalışmalarında en çok anket veya ölçeklerin kullanıldığını belirlemişlerdir. Erdem (2011) incelediği makalelerde büyük oranda “dereceleme ölçeklerinin” kullanıldığını ikinci olarak da en çok anketlerin kullanıldığını belirtmiştir. Alper ve Gülbahar (2009) da benzer şekilde en çok sırasıyla ölçek, başarı testi ve anketlerin kullanıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Sınıf öğretmenliği

alanındaki lisansüstü tezlerin çoğunlukla tarama türünde olması nedeniyle veri toplama aracı olarak da çoğunlukla anket ya da ölçeklerin kullanıldığı söylenebilir. Sert vd. (2012) araştırmalarda çoğunlukla anketlerin tercih edilmesinin en temel nedeni olarak, bu teknikle daha çok kişiye ulaşılabilmesi ve bu yöntemle veri toplama sürecinin uygulama süresi ve uygulama maliyetleri açısından daha ekonomik olmasını göstermişlerdir. Sert vd. (2012) ayrıca, bir anda çok miktarda veriye ulaşmayı sağlayacak veri toplama araçlarına yönelimin azalması gerektiğini de ileri sürmüşler ve araştırmalarda önemli olanın yalnızca veri toplamak değil, aynı zamanda güvenilir ve gerçekçi veriler toplamak olduğunu ifade etmişlerdir.

Örneklem grubuna göre sırasıyla en çok ilköğretim 1-5 öğrencileri (192 tez) öğretmenler (191 tez), ve lisans öğrencileri (46 tez) örneklemi üzerinde çalışılmıştır. Lisansüstü öğrenciler, yöneticiler, veliler, öğretim elemanları ve müfettişlerin örneklem alındığı tez sayısı ise nispeten azdır. Benzer şekilde Küçüköğlü vd. (2011) de sınıf öğretmenliği alanındaki lisansüstü tezleri inceledikleri çalışmalarında yüksek lisans tezlerinde en çok öğretmenlerin, doktora tezlerinde ise ilköğretim 1-5. sınıf öğrencilerinin örnekleme oluşturduğunu belirlemişlerdir. Sınıf öğretmenliği alanında lisansüstü eğitim gören öğrencilerin daha çok ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler olduğu düşünüldüğünde, tezlerin de çoğunlukla ilköğretim 1-5 öğrencileri ve öğretmenlere yönelik olmasının beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Ancak farklı lisansüstü alanlarda tezlerin incelendiği çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilmiştir. Fazlıoğulları ve Kurul (2012) eğitim bilimleri doktora tezlerini inceledikleri çalışmalarında tezlerin çoğunluğunun yükseköğretim öğrencilerine yönelik olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Örneklem büyüklüklerine göre ise en çok 301-1000 arası (% 29.3) kişi araştırma örneklemini oluşturmuştur. Deneysel olmayan nicel çalışmaların çoğunluğu oluşturduğu düşünüldüğünde genel olarak çalışmalarda örneklem büyüklüklerinin oldukça iyi olduğu söylenebilir. Alper ve Gülbahar (2009) da makalelerin çoğunda yüksek örneklem büyüklüklerine ulaşıldığını belirlemişlerdir.

Veri analiz tekniklerin göre incelendiğinde ise tezlerde en çok sırasıyla ortalama/standart sapma değerleri (297), t-testi (239), frekans/yüzde değerleri (211) ve ANOVA (190) şeklindedir. Nitel analiz tekniklerinden ise en çok (80) betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Path analizi, yapısal eşitlik modeli, MANCOVA, MANOVA, ANCOVA, ve regresyon analizi ise en az kullanılan veri analiz teknikleridir. Nicel araştırma oranının yüksek olduğu bir alanda özellikle ANCOVA ve MANOVA gibi istatistiksel analiz tekniklerinin çok az kullanılması tezlerin bir eksikliği olarak yorumlanabilir. Arık ve Türkmen (2009) makalelerde en sık sırasıyla frekans ve yüzde değerleri, varyans analizi ve t-testinin kullanıldığını belirlemişlerdir. Hsu (2005) da eğitim araştırmalarında en çok betimleyici istatistikler ve ANOVA'nın kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Erdem (2011) de benzer şekilde makalelerde en çok sırasıyla t-testi, ANOVA ve betimsel istatistiklerin kullanıldığını belirlemiştir. Ayrıca ANCOVA'nın kullanılması daha uygun olan deneysel çalışmalarda t-testinin tercih edildiğini, çok değişkenli analizlerin nadir olarak kullanıldığını, bu durumun da bir araştırma problemine ilişkin uygun tekniklerin seçilmesinden çok, araştırmacı tarafından bilinen istatistiksel tekniklere göre araştırma problemi oluşturulduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Tezler konu alanlarına göre incelendiğinde ise en çok sırasıyla eğitim programları ve öğretim (82 tez), Türkçe eğitimi (76 tez) ve hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi (68 tez) konu alanlarında tez yapıldığı belirlenmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretimi (1 tez), yabancı dil eğitimi (2 tez), sanat eğitimi (7 tez), özel eğitim (7 tez) ve ölçme ve değerlendirme (7 tez) alanlarında ise çok az çalışmanın yer aldığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara paralel olarak Küçüköğlü vd. (2011) de çalışmalarında sınıf öğretmenliği alanındaki yüksek lisans tezlerinin en çok Türkçe eğitimi ve hayat bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimi alanlarına; doktora tezlerinin ise Türkçe eğitimi ve matematik eğitimi alanlarına yönelik olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, sanat eğitimi ve beden ve oyun eğitimi alanlarında ise çok az sayıda tez olduğunu belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenliği ana bilim dalında görev yapan öğretim üyelerinin farklı alanlarda doktora yapan kişiler olması (Küçüköğlü vd., 2011) nedeniyle yapılan lisansüstü tezlerin de farklı alanlarda yapıldığı görülmektedir. Ancak özellikle ilkokullarda beden eğitimi ve spor öğretimi, yabancı dil eğitimi ve sanat eğitime yönelik tez çalışmalarının sayısının oldukça az olmasının sınıf öğretmenliği lisansüstü eğitimi açısından önemli bir sorun olduğu söylenebilir.

Bu sonuçlara yönelik olarak aşağıdaki öneriler getirilebilir:

1. Araştırma problemleri uygun olduğu ölçüde, nicel ve nitel yaklaşımların bir arada kullanılarak sınırlılıklarını azaltan karma yöntemli tezlerin sayısı artırılabilir.
2. Derinlemesine inceleme olanağı veren kültür analizi, olgubilim, kuram oluşturma, eleştirel çalışma, eylem araştırması, kavram analizi ve tarihsel analiz gibi nitel tezlerin sayısı artırılabilir.
3. Müfettişler, yöneticiler, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve veliler gibi örneklem gruplarına yönelik tezlerin sayısı artırılabilir.
4. Araştırma problemleri ve veri setlerinin özellikleri elverdiği ölçüde ANCOVA, MANOVA, MANCOVA ve yapısal eşitlik modeli gibi veri analiz tekniklerinin kullanılmasına özen gösterilebilir.
5. Beden eğitimi ve spor öğretimi, yabancı dil eğitimi ve sanat eğitimi gibi konu alanlarına yönelik tezlerin sayısı artırılabilir.
6. Türkiye ve yurtdışında, sınıf öğretmenliği alanında yapılan tezler karşılaştırmalı olarak incelenebilir.
7. Sınıf öğretmenliği alanındaki tezler niteliksel açıdan incelenebilir.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, K. Ü. (2002). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.

Alper, A., & Gülbahar, Y. (2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 8(2), 124-135.

Altın, N. (2004). *Eğitim programları ve öğretim alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin analizi (Ankara, Gazi ve Hacettepe Üniversitesini)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Altinkurt, L. (2007). Sanat eğitimi ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Milli Eğitim*, 173, 105-113.
- Aslan, C. (2010). Türkçe eğitimi programlarında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(19), 87-115.
- Aydın, A., Erdağ, C., & Sarier, Y. (2010). Eğitim yönetimi alanında yayınlanan makalelerin konu, yöntem ve sonuçlar açısından karşılaştırılması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 37-58.
- Aydın, A., & Uysal, Ş. (2011). Türkiye’de ve yurt dışında eğitim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin konu, yöntem ve sonuçlar açısından değerlendirilmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 42, 1-14.
- Aypay, A., Çoruk, A., Yazgan, A. D., Kartal, O. Y., Tunçer, B., Attila, S. M. vd. (2010). Eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Eğitim yönetimi dergilerinin analizi, 1999-2007. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 59-77.
- Baba, M., Öksüz, Y., Çevik, C., & Güven, E. (2011, Mayıs). 2005-2010 yılları arasında sınıf öğretmenliği alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi. 10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Sivas.
- Bacanak, A., Değirmenci, S., Karamustafaoğlu, S., & Karamustafaoğlu, O. (2011). E-dergilerde yayınlanan fen eğitimi makaleleri: Yöntem analizi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 8(1), 119-132.
- Baki, A., Güven, B., Karataş, İ., Akkan, Y., & Çakıroğlu, Ü. (2011). Trends in Turkish mathematics education research: From 1998 to 2007. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 57-68.
- Balcı, A., & Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de eğitim yönetimi araştırmalarının durumu: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 59(15), 325-343.
- Bıkmaz, F., Aksoy, E., Tatar, Ö., & Atak-Altinyüzük, C. (2010, Mayıs). Türkiye’de program geliştirme alanında yapılan doktora tezlerinin çeşitli değişkenler açısından analizi. 1. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Balıkesir Üniversitesi, Ayvalık.
- Bozkaya, M., Erdem-Aydın, İ., & Genç-Kumtepe, E. (2012). Research trends and issues in educational technology: A content analysis of TOJET (2008-2011). *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(2), 264-277.
- Can-Yaşar, M., & Aral, N. (2011). Türkiye’de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 70-90.
- Chang, Y. H., Chang, C. Y., & Tseng, Y. H. (2010). Trends of science education research: An automatic content analysis. *Journal of Science Education and Technology*, 19(4), 315-331.
- Chen, W., & Hirschheim, R. (2004). A paradigmatic and methodological examination of information systems research from 1991 to 2001. *Information System Journal*, 14, 197-235.
- Çalık, M., Ünal, S., Coştu, B., & Karataş, F. Ö. (2008). Trends in Turkish science education. *Essays in Education*, [Special edition], 23-45.
- Çiltaş, A., Güler, G., & Sözbilir, M. (2012). Türkiye’de matematik eğitimi araştırmaları: Bir içerik analizi çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 565-580.
- Elbir, B., & Bağcı, C. (2013). Birinci ve ikinci kademe okuma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 229-247.

- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erdogan, M., Marcinkowski, T., & Ok, A. (2009). Content analysis of selected features of K-8 environmental education research studies in Turkey, 1997-2007. *Environmental Education Research*, 15(5), 525-548.
- Erdoğan, F. U., & Çağiltay, K. (2009, Şubat). *Türkiye’de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler*. Akademik Bilişim Konferansı, Şanlıurfa.
- Falkingham, L. T., & Reeves, R. (1998). Context analysis- a tech-nique for analysing research in a field, applied to literature on the management of R and D at the section level. *Scientometrics*, 42(2), 97-120.
- Farhoomand, A. F., & Drury, D. H. (1999). A historiographical examination of information systems. *Communications of the Association for Information Systems*, 1, 1–27.
- Fazlıoğulları, O., & Kurul, N. (2012). Türkiyedeki eğitim bilimleri doktora tezlerinin özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(24), 43-75.
- Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. vd. (2012a). Türkiye'deki eğitim araştırmalarında eğilimler: Bir içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 443-460.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. vd. (2012b). Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 177-199.
- Guo Z., & Sheffield J. (2008). A paradigmatic and methodological examination of knowledge management research: 2000 to 2004. *Decision Support Systems*, 44, 673-688.
- Gülbahar, Y., & Alper, A. (2009). Öğretim teknolojileri alanında yapılan araştırmalar konusunda bir içerik analizi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 93-111.
- Hranstinski, S., & Keller, C. (2007). An examination of research approaches that underlie research on educational technology: A review from 2000 to 2004. *Journal of Educational Computing Research*, 36(2), 175-190.
- Hsu, T. (2005). Research methods and data analysis procedures used by educational researchers. *International Journal of Research & Method in Education*, 28(2), 109-133.
- İncekara, S. (2009). Uluslararası alanda coğrafya eğitimi araştırmaları ve Türkiye’den örnekler: Mevcut durum ve gelecek yönler. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 21, 123-136.
- İnceoğlu, G. (2009). Matematik eğitimi ve matematik öğretimi alanında yapılan tezlerin bir değerlendirilmesi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4(3), 1046-1052.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karadağ, E. (2009, Mayıs). *Sınıf öğretmenliği alanında yapılmış lisansüstü tezlerinin tematik açıdan incelenmesi*. 8. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, Eskişehir.
- Karakütük, K. (2002). *Öğretim üyesi ve bilim insanı yetiştirme-lisansüstü öğretimin planlanması*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Keselman, H. J., Huberty, C. J., Lix, L. M., Olejnik, S., Cribbie, L. A., Donauhe, B. vd. (1998). Statistical practices of educational researchers: An analyses of their ANOVA, MANOVA, and ANCOVA analyses. *Review of Educational Research*, 68(3), 350-386.
- Küçüköğlü, A., Taşgın, A., Ozan, C., & Kaya, H. İ. (2011, Mayıs). *Sınıf öğretmenliği lisansüstü eğitim uygulamalarına ilişkin bir araştırma*. 10. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Sivas.
- Lee, M. H., Wu, Y. T., & Tsai, C. C. (2009). Research trends in science education from 2003 to 2007: A content analysis of publications in selected journals. *International Journal of Science Education*, 31(15), 1999-2020.
- Orlikowski, W., & Baroudi, J. J. (1991). Studying information technology in organizations: Research approaches and assumptions. *Information Systems Research*, 2, 1-28.
- Oruç, Ş., & Ulusoy, K. (2008). Sosyal bilgiler öğretimi alanında yapılan tez çalışmaları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 121-132.
- Saracaloğlu, A. S., & Dursun, F. (2010, Mayıs). *Türkiye’de eğitim programları ve öğretim alanındaki lisansüstü tezlerinin incelenmesi*. 1. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Balıkesir Üniversitesi, Ayvalık.
- Seçer, İ., Ay, İ., Ozan, C., & Yılmaz, B. Y. (2012, Eylül). *Rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanındaki araştırma eğilimleri: Bir içerik analizi*. 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, İstanbul.
- Sert, G., Kurtoğlu, M., Akıncı, A., & Seferoğlu, S. S. (2012, Şubat). *Öğretmenlerin teknoloji kullanma durumlarını inceleyen araştırmalara bir bakış: Bir içerik analizi çalışması*. Akademik Bilişim, Uşak.
- Sözbilir, M., & Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education* [Special issue], 1-22.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kiliçer, K., Akbulut, Y., & Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 439-458.
- Tarman, B., Güven, C., & Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi ve alana katkıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 391-410.
- Tavşancıl, E., Çokluk, Ö., Çıtak, G. G., Kezer, F., Yıldırım, Ö. Y., Bilican, S. vd. (2010). Eğitim bilimleri enstitülerinde tamamlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesi (2000-2008). Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Kesin Raporu. acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/6199/Binder1.pdf. Erişim tarihi: 10 Şubat 2012.
- Tavşancıl, E., Gözen-Çıtak, G., & Kezer, F. (2011). The investigation of the abstracts of theses and dissertations in the domain of measurement and evaluation. *The International Journal of Educational Researchers* 3(1), 17-32.
- Topsakal, U. U., Çalık, M., & Çavuş, R. (2012). What trends do Turkish biology education studies indicate? *International Journal of Environmental and Science Education*, 7(4), 639-649.
- Tuzcu, G. (2003). Lisansüstü öğretim için yurtdışına öğrenci göndermenin planlanması. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 155-165.

- Ulutaş, F., & Ubuz, B. (2008). Matematik eğitiminde araştırmalar ve eğilimler: 2000 ile 2006 yılları arası. *İlköğretim Online*, 7(3), 614-626.
- Uzunboylu, H., & Özçınar, Z. (2009). Research and trends in computer-assisted language learning during 1990-2008: Results of a citation analysis. *Eurasian Journal of Educational Research*, 34, 133-150.
- Yılmaz, K., & Altınkurt, Y. (2012). An examination of articles published on preschool education in Turkey. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4 özel), 3227-3241.
- Yücedağ, T., & Erdoğan, A. (2011). 2000-2009 yılları arasında matematik eğitimi alanında Türkiye'de yapılan çalışmaların bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 825-838.

Ek 1. Tezlerin Yapıldığı Üniversiteler ve İncelenen Tez Sayıları

Üniversiteler	Yüksek		Toplam Tez Sayısı
	Lisans Tez Sayısı	Doktora Tez Sayısı	
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	18	0	18
Adnan Menderes Üniversitesi	12	0	12
Afyon Kocatepe Üniversitesi	28	0	28
Ahi Evran Üniversitesi	6	0	6
Anadolu Üniversitesi	10	12	22
Atatürk Üniversitesi	16	0	16
Bülent Ecevit Üniversitesi (Eski Adı: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi)	1	0	1
Celal Bayar Üniversitesi	14	0	14
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	23	0	23
Çukurova Üniversitesi	23	0	23
Dokuz Eylül Üniversitesi	23	8	31
Ege Üniversitesi	12	0	12
Erzincan Üniversitesi	2	0	2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	20	0	20
Fırat Üniversitesi	7	0	7
Gazi Üniversitesi	31	19	50
Hacettepe Üniversitesi	6	1	7
İstanbul Üniversitesi	7	0	7
Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	0	2
Marmara Üniversitesi	25	14	39
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	7	0	7
Mustafa Kemal Üniversitesi	5	0	5
Necmettin Erbakan Üniversitesi	41	0	41

(Eski Adı: Selçuk Üniversitesi)

Niğde Üniversitesi	2	0	2
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	10	0	10
Pamukkale Üniversitesi	14	0	14
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	6	0	6
Sakarya Üniversitesi	6	0	6
Uludağ Üniversitesi	11	1	12
Uşak Üniversitesi	14	0	14
Trakya Üniversitesi	6	0	6
TOPLAM	408	55	463

Ek 2. Tez Sınıflama Formu

A. TEZİN KÜNYESİ				
Tezin Adı:				
Yazarı:				
Yapıldığı Üniversite				
B. TEZİN KONUSU ALANI:				
C. ARAŞTIRMA DESENİ / YÖNTEMİ				
1. NİCEL		2. NİTEL		3. KARMA
1. Deneysel	2. Deneysel Olmayan	3. Etkileşimli	4. Etkileşimli Olmayan	5. Karma
1. () Gerçek Deneysel 2. () Yarı Deneysel 3. () Zayıf Deneysel	1. () Betimsel tarama 2. () İlişkisel tarama 3. () Nedensel Karşılaştırmalı	1. () Kültür Analizi 2. () Olgubilim 3. () Kuram Oluşturma 4. () Örnek Olay (Durum Çalışması) 5. () Eleştirel Çalışma 6. () Eylem Araştırması 7. () Diğer.....	1. () Kavram Analizi 2. () Tarihsel Analiz 3. () Meta Analiz 4. () Doküman incelemesi 5. () Diğer.....	1. () Açıklayıcı (Nitel / Nitel) 2. () Keşfedici (Nitel / Nicel) 3. () Çeşitleme (Nitel + Nicel)
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI			E. ÖRNEKLEM	
1. () Gözlem () Katılımcı () Katılımcı Olmayan 2. () Görüşme Formu () Yapılandırılmış () Yarı Yapılandırılmış () Yapılandırılmamış () Odak grup 3. () Başarı Testleri () Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 4. () Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri () Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 5. () Anket/Ölçek () Açık Uçlu () Likert () Diğer 6. () Dokümanlar 7. () Alternatif değerlendirme araçları			E1. Örneklem	E2. Örneklem Büyüklüğü
			1. () Okul öncesi 2. () İlköğretim 1-5 3. () İlköğretim 6-8 4. () Ortaöğretim 5. () Lisans 6. () Lisansüstü 7. () Öğretmenler 8. () Yöneticiler 9. () Veliler 10. () Öğretim elemanları	1. () 1-10 arası 2. () 11-30 arası 3. () 31-100 arası 4. () 101-300 arası 5. () 301-1000 arası 6. () 1000`den fazla

(Kavram haritası, Portfolyo vb.) 8. () Diğer		11. () Diğer	
F. VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ			
NİCEL VERİ ANALİZİ		NİTEL VERİ ANALİZİ	
1. Betimsel (Descriptive) 1. () Frekans/Yüzde 2. () Ortalama-Standart Sapma 3. () Grafiklerle gösterim	2. Kestirimsel (Inferential) 1. () Korelasyon 2. () t-testi 3. () ANOVA 4. () ANCOVA 5. () MANOVA 6. () MANCOVA 7. () Faktör Analizi 8. () Regresyon 9. () Non-Parametrik Testler 10. () Path Analizi 11. () Yapısal Eşitlik Modeli 12. () Diğer.....	3. Nitel Analiz 1. () İçerik Analizi 2. () Betimsel Analiz 3. () Diğer.....	

SUMMARY

The purpose of this study is to find out research trends in the field of “Classroom Teacher Education”(CTE) in Turkey by exploring the master theses and dissertations that were published between 2008 and 2012. For the purpose, articles were evaluated in terms of their publishing dates, methods, data collection procedures, sample characteristics, data analysis techniques and subject areas.

This study is a descriptive research study. The master theses and dissertations were explored by investigating the documents within the framework of descriptive approach and research trends in the field of CTE were attempted to be described. In the study, 31 different universities that are published in the field of CI, which are all included in the YÖK National Theses Database, were covered in the study. The study was limited to the years from 2008 to 2012. Amount these 31 universities, a total of 463 master theses and dissertations were investigated. Each theses and dissertations were subjected to content analysis by using theses rating form. The “Theses Rating Form” was developed by Sözbilir and Kutu but the revised version of the form was used in this study. The validity of the revised version of the “Theses Rating Form” was examined and validated by three professors (faculty members) in the field. The form basically consists of five sections: (i) Identification of the article, (ii) research design/method, (iii) data collection tools, (iv) sampling and (v) data analysis methods. Content analysis was used to analyze the gathered data. The results of the analysis were represented in frequency and percentage values.

The majority of the theses and dissertations are quantitative research method by 64 percent. When the designs of the theses and dissertations were investigated, it was found that non-experimental quantitative method was used mostly, while non-interactive qualitative research design was found to have been used by 7,1 percent. The majority of the experimental studies is semi-experimental by 93,2 percent. Most of the non-experimental studies were found to be descriptive surveys by 71,2 percent. While fourteen of the seventy three interactive design theses and dissertations were case studies, it was found that the number of interactive qualitative studies such as phenomenology and action research studies was quite less and that there hadn't been any studies on ethnography and critical research models. And there are only thirty three theses and dissertations found about non-interactive qualitative studies.

Among the data collection tools, questionnaires and scales were most commonly used methods in the studies. Sample groups of the articles were mostly primary school children from first grade to five (192 theses), followed by teachers (191 theses) and undergraduate students (46 theses) respectively. The number of sample groups consisted of pre-school students, secondary school students, post graduates, administrators, parents, instructors and of inspectors was relatively less. In terms of the size of sample groups, utmost 301-1000 participants (125 theses) formed the sample groups. Considering that most of the studies were quantitative research studies, it is possible to state that the size of sample groups was quite good.

When the theses and dissertations were investigated according to their data analysis methods, they were mostly found to be mean/standard deviation values (297) followed by t-test (239), frequency/percentage values (211) and ANOVA (190), respectively. Among qualitative methods, descriptive analysis was used most, while ANCOVA, regression analysis, MANOVA, MANCOVA and structural equality modeling were found to be the least used data analysis methods. The fact that in a field, in which the rate of quantitative research is very high, the number of statistical analysis methods is very low might be interpreted that the researchers have lack of information on such techniques.

When the theses and dissertations were investigated in terms of the subject areas they deal with, it was found that they were mostly about curriculum and instruction (82 theses), Turkish education (76 theses) and elementary social sciences education (68 theses), respectively. There are few studies that are done in physical education and sports, foreign language teaching, art teaching, special education and measurement and assessment.

The suggestions below can be made according to the results: 1- It can be increased the numbers of the theses with mixed method which reduces the limitations by using quantitative and qualitative methods altogether in terms of problems of the study.2- It can be increased the numbers of qualitative theses such as ethnography, phenomenology, grounded theory, critical analysis, case study, concept analysis, historical analysis and meta-analysis which give an opportunity to analyze deeply. 3- It can be increased the numbers of the theses directed at samples like administrators, lecturer, postgraduate students, parents and supervisors. 4- It can be used data

analysis techniques like ANOVA, MANOVA, MANCOVA and structural equality modeling in terms of problems of study and features of data set. It can be increased the numbers of theses in physical education and sports teaching, foreign language teaching and art teaching. 6- The theses about classroom teacher training done in Turkey and abroad can be investigated as a comparative study. 7- Theses in classroom teacher training can be investigated in terms of their qualities.